

MEDYA TAKİP DOSYASI

16 Temmuz 2024 Salı

Arz güvenliği için İran ve Rusya görüşülüyor

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakan Yardımcısı **Nevzat Şatıroğlu**, Türkiye'nin Rusya, İran ve Azerbaycan başta olmak üzere 5 ayrı noktadan doğalgaz tedarik edecek yeteneğe sahip olduğunu söyledi. Şatıroğlu, "Şu anda ana omurgamız çok kuvvetli. Boru gazları İran, Rusya, 2 tane Azeri hattı, gemilerimizin kapasiteleri 454 milyon metreküp. Yani İran gazında bir sıkıntı olsa bizim gazda sıkıntımız yok" dedi. **Önder YILMAZ /SABAH**

GEÇEN YILIN İLK 5 AYINA GÖRE YÜZDE 15 GERİLEDİ

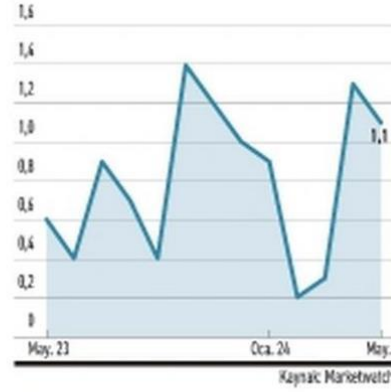
İlk 5 ayda 3.8 milyar dolar yabancı yatırımcı geldi

Uluslararası Yatırımcılar Derneği'nin (YASED) Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası'nın Ödemeler Dengesi İstatistiklerinden derleyerek hazırladığı verilere göre 2024 Mayıs ayında, Türkiye'ye 1 milyar 74 milyon dolarlık uluslararası doğrudan yatırım (UDY) girişi gerçekleşti. Yılın ilk beş ayında Türkiye'ye gelen toplam UDY miktarı, 3.8 milyar dolar olarak kaydedildi. Yılın ilk beş ayında 2023'ün aynı döneminde gelen 4.6 milyar dolarlık yatırımdan yüzde 15'lik bir düşüş kaydedilirken 2002 yılından itibaren Türkiye'ye gelen UDY girişlerinin toplam değeri ise 267 milyar doları aştı.

Mayıs ayında gerçekleşen toplam UDY girişi 1 milyar 74 milyon dolar olarak hesaplanırken bu yatırımların 590 milyon doları yatırım sermayesi şeklindeydi. Mayıs ayındaki toplam UDY'nin 303 milyon doları borçlanma araçları, 189 milyon doları yabancı uyruklulara gayrimenkul satışı yoluyla gerçekleşti. Aynı ay içerisinde yatırım tasfiyelerinin 8 milyon dolar değerinde aşağı yöndeki etkisiyle, mayıs ayındaki toplam UDY girişi 1 milyar 74 milyon dolar oldu.

En fazla yatırım ulaştırmada

2024 Mayıs ayı içerisinde gerçekleşen 590 milyon dolar değerindeki yatırım sermayesi girişlerinde, 247 milyon dolar-

Aylara göre UYD (milyar dolar)

lık yatırım girişi ile ulaştırma ve depolama hizmetleri yüzde 42'lik bir pay aldı. Bilgisayarların, elektrik-elektronik ve optik ürünlerin imalatı ve tarım, ormancılık ve balıkçılık sırasıyla yüzde 10 ve yüzde 9'luk paylarıyla geçmiş kümülatif performanslarının üzerinde bir performans sergileyerek aynı ay içerisinde gerçekleşen yatırım sermayesi girişlerinde öne çıkan diğer sektörler oldu.

2002-2023 dönemi toplamında yüzde 59'luk pay sahibi olan Avrupa Birliği (AB-27) ülkeleri 2024'ün beşinci ayında yüzde 44'lük bir pay aldı. Aynı ay AB üyesi olmayan diğer Avrupa ülkeleri yüzde 45'lik paylarıyla Türkiye'ye en çok yatırım yapan bölge oldu. Norveç 229 milyon dolarlık yatırımı ve yüzde 39'luk payı ile bu değerdeki asıl itici güç oldu. Norveç en büyük paya sahip olurken, onu yüzde 18 ile Hollanda, yüzde 8 ile Çekya, yüzde 5 ile İsveç ve yüzde 4 ile Azerbaycan takip etti.

NÜKLEER ENERJİYE DESTEK DAHA FAZLA

Londra merkezli düşünce kuruluşu Yeni Nükleer İzleme Enstitüsü Başkanı Tim Yeo, "Günümüzde nükleer enerjiye destek 10-20 yıl öncesine kıyasla çok daha fazla ve bu, sektör için büyük fırsat" dedi

Ülkelerin iklim taahhütleri ve net sıfır emisyon hedeflerine ulaşmak ve enerji güvenliğini sağlamak için temiz enerjiye yönelmesi, nükleer enerjiye desteği artırdı.

İklim değişikliği ve küresel ısınmayla mücadele kapsamında ekonomisini karbondan arındırmak isteyen birçok ülke, net sıfır emisyon taahhüdünde bulunurken bu durum, temiz enerji ihtiyacını da ortaya çıkardı.

Rusya-Ukrayna Savaşı nedeniyle yaşanan enerji güvenliği endişelerinin de temiz enerjiye geçiş sürecini hızlandırması, düşük karbonlu elektrik üretimine imkan sağlayan nükleer enerji kullanımını birçok ülkenin gündeminde üst sıralara taşıdı.

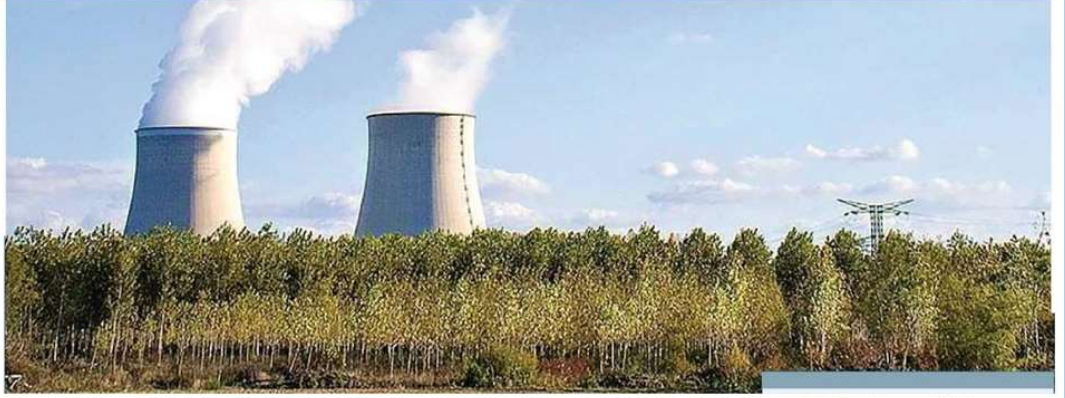
NET SIFIR EMİSYON HEDEFİ

Dubai'de geçen yıl düzenlenen Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi 28'inci Taraflar Konferansı'nda (COP28) katılımcı 22 ülke, net sıfır emisyon hedefi için 2050'ye kadar nükleer enerji kapasitelerini üç katına çıkarma taahhüdünde bulunmuştu.

Bu yıl da Brüksel'de Uluslararası Atom Enerjisi Ajansı ve Belçika hükümetinin ev sahipliğinde ilk kez düzenlenen Nükleer Enerji Zirvesi'nde de buna destek veren 30'un üzerinde ülke, mevcut reaktörlerin ömrünün uzatılması, yatırımları finanse edecek koşulların sağlanması, yeni nükleer enerji santrallerinin inşası ve küçük modüler reaktörlerin (SMR) kurulmasında birlikte çalışmayı taahhüt etti.

Paris İklim Anlaşması'na 2021'de taraf olan ve 2053 için net sıfır emisyon hedefi ilan eden Türkiye de nükleer enerjide 2050'ye kadar 20 bin megavat kurulu güce ulaşmayı hedefliyor.

Londra merkezli düşünce kuru-

luğu Yeni Nükleer İzleme Enstitüsü (NNWI) Başkanı Tim Yeo, bugün nükleer enerjiye desteğin 10-20 yıl öncesine kıyasla çok daha fazla olduğunu ve bunun, sektör için büyük fırsat olduğunu söyledi.

ARTAN DESTEK SEKTÖR İÇİN FIRSAT

Yeo, bu fırsatın değerlendirilmesi için atılması gereken adımlara ilişkin, "Her şeyden önce, standartların daha fazla uyumlaştırılmasına ve daha fazla uluslararası işbirliğine ihtiyacımız var. 'Tek bir nükleer enerji santrali değil, dört, altı veya on santral inşa edeceğiz' diyecek ülkelere ihtiyacımız var. Çünkü maliyetleri ancak bu şekilde azaltabilirsiniz. Maliyet, nükleer enerjinin yaygınlaşmasının önündeki en büyük engel." ifadelerini kullandı. Dünya genelinde elektrik talebi artarken nükleer enerji kapasitesinin düştüğüne dikkati çeken Yeo, "Çin ve Rusya gibi ülkelerin büyük yatırımlarına karşın Batı dünyasının büyük bir kısmında yatırımlar yavaşladı. Birleşik Krallık'ın nükleere yatırım yapan bir ülke olduğunu söylemekten memnuniyet duyuyorum ancak bu yatırım artışının gerçekleştiğini görmemiz gerekiyor. Küresel elektrigin en

az dörtte birinin nükleer enerjiden üretilmesi gerekiyor." diye konuştu.

TÜRKİYE'NİN NÜKLEER ENERJİ HEDEFİ

Yeo, Türkiye'yi nükleer enerji yatırımları için attığı adımlar nedeniyle kutlayarak, bunun sadece Türkiye için değil, komşuları için de harika olduğunu ve tüm dünyaya örnek teşkil ettiğini kaydetti. Birçok ülkenin ilk nükleer enerji projesini geliştirirken gecikmeler yaşayabildiğini belirten Yeo, "Türkiye'de nükleer enerjiye duyulan ihtiyacın kabul gördüğüne inanıyorum. Bu, çok önemli bir başlangıç. Birçok ülkenin sürecin nasıl ilerlediğini görmek için dikkatle izleyeceği bir örnek. Başarılı bir şekilde, zamanında ve bütçeye uygun olarak teslim edilirse sadece Türkiye'de değil, tüm bölgede nükleer enerji kapasitesine yönelik yatırım talebini artıracaktır." değerlendirmesinde bulundu. Yeo, bu dönemin nükleer enerji endüstrisi için büyük bir fırsat sunduğuna değinerek "Sadece Türkiye'de değil, dünya genelinde nükleer enerjiye daha fazla destek var. Bu anı iyi değerlendirmeliyiz çünkü zaman bizden yana değil ve iklim değişikliği insan hayatı için bir tehdit." dedi.

SMR ile nükleer enerjinin kullanım alanı genişliyor

SMR'lerin yaygınlaşma hızının ve maliyet düşüşüne katkısının henüz net olarak bilinmediğini ancak sektörün önemli bir parçası olacağına dikkati çeken Yeo, "Bu sürecin başlaması birkaç yılı alacaktır. Ancak 2030 itibarıyla SMR'lerin hızla arttığını görmeyi bekliyoruz. Bu, maliyetlerin azalmasına yardımcı olacaktır. Dolayısıyla SMR'ler gibi yeni teknolojilere olan talebin artacağı anlamına geliyor." diye konuştu.

Yeo, SMR ile enerjinin küçük yerleşim yerlerine de ulaştırılabildiğini dile getirerek bu teknolojinin büyük ölçekli santrallere kıyasla daha az elektrik üretimi sağladığını ancak sayesinde kullanım alanının genişlediğini anlattı.

AKENERJİ'NİN KURUMSAL YÖNETİM NOTU YÜKSELDİ

Akkök Holding ve Çek Cumhuriyeti merkezli enerji üreticisi ÇEZ Grubu'nun yüzde 50-50 stratejik ortaklığındaki Akenerji'nin geçen yıl 10 üzerinden 9.56 olan kurumsal yönetim derecelendirme notunu yıl 0.01'lik artışla 9.57'ye yükseldi. Sermaye Piyasası Kurulu (SPK) tarafından yayımlanan Kurumsal Yönetim İlkeleri'ne şirketlerin uyum seviyesini saptayan "kurumsal yönetim uyum derecelendirme notu"

10 tam puan üzerinden hesaplanıyor ve 9 puanın üstündeki not en üst düzey uyum anlamına geliyor. Akenerji Stratejik Planlama ve Kurumsal Yönetim Direktörü Dr. Tamer Emre, "10 tam puana bir adım daha yaklaşan derecelendirme notumuz, SPK'nın Kurumsal Yönetim İlkeleri'ne büyük ölçüde uyum sağladığımızı; gerekli tüm politik ve önlemleri uyguladığımızı gösteriyor" dedi.

Akenerji Stratejik Planlama ve Kurumsal Yönetim Direktörü Dr. Tamer Emre, 10 tam puana bir adım daha yaklaştıklarını söyledi.

